¶ In tertia oſtendit ꝙ poteſtas ordinis
non eſt ſimpliciter equalis in om̄ibus ſa
cerdotibus et epiſcopis.
¶ In quarta oſtēdit quid ſit poteſtas iu/
riſdictōnis in foro exteriori.
¶ In quinta oſtendit quid ſit poteſtas
iuriſdictiōis in foro interiori/et de dupli
ci ſubiectōne.
¶ In ſexta ponit quadruplex diſtinctio
vtilis ⁊ neceſſaria ꝓ intellectu ſequentiū.
¶ In ſeptima quid dicendū ſit de eccleſi/
aſtica poteſtate dum cōſideratur formali/
ter et abſolute.
¶ In octaua quid dicēdum ſit de eccleſia
ſtica poteſtate ꝓut cōſideratur reſpectiue
et quodāmodo materialr̄ ſeu ſubiectiue.
¶ In nona quid dicēdū ſit de eccleſiaſti/
ca poteſtate. dum ꝯſideratur quo ad vſuꝫ
vel exercitiū. et illic fundat ſuprema pleni
tudo eccleſiaſtice poteſtatis.
¶ In decima oſtēditur/ꝙ in papa eſt ple
nitudo eccl'iaſtice poteſtatis ⁊ deſcribitur
¶ In vndecima oſtendit qualiter pleni/
tudo eccleſiaſtice poteſtatis ſit in eccleſia
vel generali concilio.
¶ In duodecimo oſtēditur de plenitudi
ne poteſtatis papalis ꝑ reſpectū ad bona
eccleſiaſticorū atq̄ȝ laicorum.
¶ In tertiadecima fundatur om̄is pote/
ſtas a pr̄ia iuſticia varijs ⁊ mlt̄is mēbris.

¶ Et ſit epilogus premiſſorū.

Sermo factus per

eundē. xxi. die Julij Anno dn̄i M. cccc. xv
ſuper proceſſiōibus faciēdis pro viagio
Regis Rhomanorū ad petrū de luna.
In quo ponūtur. xij. cōcluſiōes ſeu re/
gule practice in ſacro generali Conſtan/
tieñ. Concilio.

PRoſperꝝ iter faciet nobis de
us ſalutariū noſtrorū Ita lo
quit propheta in pſal. lxvij.
cuius initiū eſt. Exurgat de
us ⁊ diſſipent inimici eiꝰ. ⁊c.
Fiat ita q̄ſumꝰ/ꝓſperū iter. faciat nobis
deus ſalutariū noſtrorū. Auxiliāte te bea
tiſſima virgine. In qua eſt omnis gratia
vie ⁊ veritatis. quā implorēmꝰ ⁊ ſalutemꝰ
dicentes. Aue Maria Proſperū iter fa
ciat nobis deus ſalutariū noſtrorū Ita fi
eri credimus ⁊ ſperamꝰ. O domine deꝰ ſa
lutariū noſtrorū Nec mirandū ſi ſperamꝰ
⁊ credimus qm̄ te donāte aſſumus. Ecce
ordinatōni ſanctiſſime nuꝑ facte quaꝫ in
ſpiraſti. fit conuētus iſte celeberrimꝰ ⁊ de/
uotus ad orandū ⁊ deprecandū faciem tu
am plenā gratiaꝝ ⁊ dicendū. Dn̄e ſaluuꝫ
fac regē. Iterq̄ȝ ſuū in ſalutis tue ꝓſperita
te diſpone. Sed q̄re nobis proſperū
iter fieri petimꝰ viri patres ⁊ fratres Reue
rendiſſimi ſapiētes illuſtres atq̄ȝ doctiſſi/
mi. ⁊ in oīm virtutū decore ꝑclari. Nobis
inq̄ȝ proſperū iter quo pacto fieri petimꝰ.
etiā qui loco manemꝰ/nec moueri quoq̄ȝ
extra diſponimus: Sed ꝑfecto videmur
iter agere. dū facit iter nobis hoc eſt ad vti
litatē noſtrā/ad obſequiū noſtrū. ad vni/
uerſalem eccl'ie pacē. Sereniſſimꝰ rhoma
norū rex/ꝓtector eiuſdē eccl'ie fideliſſimꝰ.
Proſperū ſit iter ſuū/ſuppliciter ⁊ ſalubri
ter imploremꝰ. quoniā in proſꝑitate ſua
ſalus noſtra reponit. Ita eni proſperū fa
cies iter nobis O deus ſalutariū noſtroꝝ
ſi pedes eiuſdē regis noſtri in viā pacis di
rexeris. ſi cōceſſeris eum redire cū exulta/
tōne portantē vberes vnionis ꝑfecte ma/
nipulos. Sic eni fas habebit ex ſentētia
dicere cū Abrae ſeruo. ꝙ proſperū feceris
iter ſuū/ꝙ preterea fueris ſecū in om̄ibus
ad que ꝑrexit. Ambulet igit ipſe rex via re
gia/per arma iuſticie. a dextris ⁊ a ſiniſtr̄
te duce ⁊ te comite: qui es via veritas ⁊ vi/
ta te dicente ad eum Intellectū tibi dabo
⁊ inſtruam te in via hac qua gradieris. fir
mabo ſuꝑ te oculos meos. Mādes deus
angelis tuis vt cuſtodiāt eum in omnibꝰ
vijs ſuis portēt eum in manibus tue pro
tectōnis. vt non offendat ad lapidem cu/
iuſlibet obſtaculi. vel obduratōnis partiꝰ
aduerſe. pedem ſuū zelum ſuum. Sic eni
proſperꝝ iter facies. nedum ſibi ſed nobis
et hoc ad vtilitatem noſtrā tu deus ſaluta
rium noſtrorū. Potuerat ſermo noſter
prolixius extendi. qui deuotas pro regis
itinere proſpero fundendas. oratōnes cō
monefaceret atq̄ȝ ſuaderet. Sed inſpicio
veſtrum deuotōnis ardorem/qui vt con/
tinuetur vel in maiorem deſideriorū flam
mam erumpat. non eget flatu verborum
meorum exiguo. per ſe enim ſatis in me/
ditatōne veſtra exardeſcit ignis. piorum
ſanctorumq̄ȝ deſideriorum. vt iugiter le/
uatis ſurſum cordibus/ vt tractis ex imo

pectoꝝ ſuſpirijs atq; gemitib⁹ dicat vnuſ/
quiſq; apud ſemetipm̄ Proſperũ iter faci
et nobis deus ſalutariũ noſtroꝝ. faciet .p
faciat. nam ⁊ apud hebreos vt Nicola⁹ de
lyra dicit: futurũ indicatiui. pro optatiuo
ſolet poni. Diuertat nũc paululũ ⁊ per/
gat ad alia nõ aliena/ ſermo noſter. Ecce
q̃ offert in ipſa meditatõe mea iter qḋdã
non terreſtre qḋ agit pedib⁹ corpis. ſ; ſpi
rituale ⁊ celeſte iter eternitatis qḋ pagrat
pedib⁹ mẽtis/ q̇ ſunt cognitio pes ſiniſter
in intellectu. ⁊ volitio pes dexter ĩ affectu
Hoc iter q̇le eſt ſi q̇s interrogauerit/ rñdeat
ꝓpheta id eſſe viã mandatoꝝ dei. quã ne
dum ambulaſſe ſ; cucurriſſe gloriabat ip
ſe cũ ait. Viam mandatoꝝ tuoꝝ cucurri
cũ dilataſti coꝛ meũ. Et rurſus. In via te/
ſtimonioꝝ tuoꝝ delectat⁹ ſum ſicut in oĩ
bus diuitijs. Et talia ſunt in hanc ſentẽ/
tiam abſq; nũero. Eteni tu qui pegrinarĩs
hic a dño. ſi pgendo vis ad vitã ingredi/
ſerua mandata. Hec eſt eni via regia. hoc
iter pſperũ. hec cõpendioſa ſemita. q̃ du
cit ad vitam. At vero videre mihi vide
oꝛ conſeq̃nter in ipſa meditatõe mea. col
lectũ eſſe ſacroſanctũ pñs cõciliũ vt viam
iſtã prepararet ⁊ dirigat vt pſperum hoc iter
noſtrũ faciat. cõcedente deo ſalutariũ no
ſtroꝝ. Nã ve mũdo a ſcãdalis. ve hoſtilib⁹
inſidijs. ſup quib⁹ eſt illa ꝓphete ꝯqueſtio
In via hac q̃ ambu. abſcon. ſupbi laqum
mihi. Et rurſus iuxta iter ſcãdalũ poſue.
mihi. Quis ãt oĩa iuxta iter mãdatoꝝ dei
poſita ſupboꝝ/ demonũ/ carnis. ⁊ mundi
ſcãdala dinumeret? Quis oẽs laq̃oꝝ no
dos. artes ⁊ modos agnoſcat? Quis non
cũ Anthõio paueſcẽs exclamauerit? Nos
dñe laqueos oẽs. hec ſcãdaloꝝ retia quis
euadet? Atqui benedict⁹ deus ſalutariũ
noſtroꝝ qui pſpeꝝ nobis fecit iter ſpũale
mandatoꝝ ſuoꝝ. dũ voluntatẽ facultatẽ
q; cõtulit cõueniendi ſeniores in vnũ. cõ
uocãdi cetũ. congregãdi eccl'iam. vt vide
rent q̇d facto opus eſſet. ad tollendũ tot
ſcãdala poſita in vijs ſyon ita vt lugerent.
eo q̄ non eſſet q̇ veniret ad ſolennitatẽ
Hinc offendebat ſcandalũ ſciſmatice di
uiſionis. Hinc ſcandalũ multiplex hereti
ce prauitatis. Hinc multiplicata ſup nu
merũ ſcandala/ offenſiões ⁊ retia cuiſlib;
vicioſitatĩs. Obſidebat pcipue. hoc iter
ſpũale/ mõſtrũ horrendũ ingẽs/ male po
tens/ ſupbia ⁊ filia eius improbiſſima. di
ra dominãdi libido; phibuerat toto mali
gnitatis ſpiritu ⁊ aſtu/ ne celebraret gene
rale conciliũ/ qḋ efficaciſſimũ erat. ⁊ pene
vnicũ. aduerſus hec oĩa ſcãdala remediũ.
Exultet vero nunc om̄is fideliũ turba.
Nũc magnifice grãs referat deo ſalutariũ
nr̃oꝝ q̇ pſpeꝝ fecit iter mãdatoꝝ ſuoꝝ dũ
ꝯtulit celebrari ſacroſctm̃ h' gñale ꝯciliũ
ſufficiẽs ad ſciſmatũ ſedatõẽ. Ad hereſũ ex
tirpatõẽ ⁊ ad moꝝ rformatõẽ. Et h' ex pau
cis in hoc codẽ practicatis ꝯcilio. n̄ tã de
clarare. q̃ ſummatĩ narrare vel annotare
curabo. Non accurato quidẽ ſed doctrĩa
li quotidianoq; ſermone. Satiſ erit ita lo
qui vt intelligar. Cõſiderans itaq; mẽ
talib⁹ oculis/ pñs generale conciliũ ⁊ acta
eius. Inuenio q̄ ipm̄ ab itinere ſpirituali
remouit pꝛio quadruplex ſcãdalũ obſtãs
ſciſmatis ſedationi. Remouit aliḋ q̃dru
plex ſcandalũ nocẽs hereſum extirpatiõi.
Remouit alteꝝ quadruplex ꝯtrariãs mo
rũ reformatõi. ⁊ ita contrariãs. vt iam nõ
eſſet proſperũ ſed infauſtũ iter pacis fidei
et virtutis. Cõformiter ad hanc tripli
cem q̃ternitatẽ ſcandaloꝝ numerem⁹ xij.
cõcluſiões. regulas aut leges. q̃ in hoc cõ
cilio. vl' explicite vel iplicite ſtabilite ſunt
quaſi totidẽ directiões ſalutares. p quas
proſperũ iter fecit nobis de⁹ ſalutariũ no
ſtroꝝ. vt in hoc itinere ſit vnitas rõe pmi
ſit veritas rõe ſcdi. ſit bonitas reſpectu ter
tij. Sit inſup mod⁹ ſpẽs ⁊ oꝛdo. Sit de/
niq; mẽſura nũerus ⁊ pond⁹. Cõformiter
ad potentiã ſapiam ⁊ bonitatẽ patris ⁊ fi
lij et ſpũſſcti. Hoc modo pſperũ iter facit
nobis de⁹. ſc; vt ſit iter planũ iter lucidũ.
iter pulcrũ. dum iuſticia ponit in via greſ
ſus ſuos/ dũ veſtigia ſua relinq̇t impſſa/
quaſi certa totidẽ ſigna/ ne oberremus vel
exoꝛbitemus. nobis data.

Prima lex in via

Aſſignet pro prima pte que eſt (pacĩs
de via pacis. prima lex ſiue directio libe/
rans iter noſtrũ a primo ſcãdalo. que da
ta eſt in ſeſſione publica. v. Aprilis anni
preſentis Conciliũ generale poteſtatẽ
a chriſto immediate hab;. cui quilib; cu
iuſcunq; ſtatus vel dignitatis. etiamſi pa
palis exiſtat obedire tenetur/ in his que
pertinẽt ad fidem/ ⁊ extirpatiõem ſciſma
tis. ac generalẽ reformatiõem eccleſie dei
in capite/ ⁊ in membꝛis. Conſcribenda

pꝛoꝛſus eſſe mihi videretur in eminētio/
ribꝯ locis. vel inſculpēda p oēs ecclīas. ſa/
luberrima hec determīatio. lex vel regula/
tanq̄ directio fundamētalis. ⁊ velut infal
libilis aduerſus mōſtruoſum. hoꝛrēdūq̄
offendiculū. qd̄ hactenꝰ poſitū erat p mul
tos de eccleſia in itinere mādatoꝝ dei. de
terminātes ex textibꝯ groſſe. nō ad regulā
euangelicā ⁊ eternam acceptis. papā non
eſſe ſubiectū generali cōcilio. neq̄ iudica
ri poſſe p ipm. Et preterea generale conci
liū totū ab ipſo robur imediatū ſumebat
Nec poterat ſine eo caſu quocūq̄ vel con
uocari vel ſtabiliri. Et nemo poterat ei di
cere. Cur ita facis. quoniā ſolutꝰ erat legi
bus ⁊ ſupꝛa ius. Et ita de plīmis p q̄ blā/
da fallax ⁊ ſubdola adulatio fouebat libi/
dinē dn̄andi/ ⁊ tyꝛannidē eccleſie deſtru/
ctricē. papatū ſeu eius vſuʒ cōuertebat ita
vt nō pateret via reductōis ſeu pacis.
Scripſit ſup hoc erroꝛe vel ſcādalo Reue
rēdiſſimꝰ pr̄ dn̄s Cardinal' cameracen̄. p̄/
ceptoꝛ meꝰ inclitꝰ dudū ⁊ nup anteq̄ fierʒ
hec cōſtitutō reputās eē pniciosiſſimū ſic
aſſerere. ſicut ⁊ de multis dictis p q̄ſdā in/
nitētes ſuis iuribꝯ poſitis ānotauit. Nūc
ex q̄ iam lex poſita eſt nec iā licet dubitare
pꝛobatōnes omittamꝰ. Sola hec pꝛoba
tio ſufficeret. Si eccleſiam nō audierit ſit
tibi vt ethnicus et publicanus.

a Secunda directio

Cōciliū generale po (ſiue lex' ſalutarʒ)
teſt eū quē reputat ſummū pōtificē. nedū
cōſultiue inducere. ſed autoꝛitatiue cōpel
lere ad offerendū viā ceſſionis vel ad cedē
dum papatui etiā ſine culpa ſua licʒ non
ſine cauſa. Qualis cauſa m̄ltiplex eſſe p̄t/
quēadmodū in publicis ſmonibꝯ tactuʒ
fuit in hoc cōcilio. Hec lex p hoc ſacrū
cōciliū. determīatiue ſtatuta eſt. ⁊ in papa
Joh. xxiij. pꝛacticata. q̄ viā ceſſionis vrgē
te cōcilio pꝛimū obtulit. deiñ ceſſit. Tollit
ex hoc ſcādalū dicētiū viā ceſſionis pꝛacti
cari nō poſſe inuitꝭ cōtendētibꝯ de papa/
tu. Tollit deniq̄ colluſio ſeu tergiuerſatō
volentiū inuito generali cōcilio vel ecclīa
pniciose papatū detinere. nūc aut quōli/
bet in futuꝝ. Et enī ſi p̄t ſummꝰ pōtifex da
re libellū repudij ecc̄ie ſpōſe xp̄i ſicut egit
Celeſtinꝰ ⁊ laudat. cur nō viceuerſa pote/
rit ſponſa chꝛiſti repudiare nō dicā ſpon/
ſum ſuū. ſed ſponſi vicariū. pꝛeſertim vbi
ſubeſt vel culpa vel cauſa.

Tertia directio.

Conciliū generale ſic eſt ſupꝛa papā q̄
eiꝰ bullas ⁊ pceſſus vel oꝛdiatōes ⁊ ſtatuta
p̄t irritare vel annullare. Pōt inſup trāſla
tionē curie romane a loco cōcilij ipedire.
Cōpellere rurſus papā ſtare cū cōcilio et
ita de ſilibꝰ. Hoc determīatū eſt in publi/
ca ſeſſione ⁊ m̄ltipl'r pꝛacticatū. Tollit ex
hoc ſcādalū quo p indirectū q̄reret nunc
aut alias diſſipari generale concilium.

Quarta directio.

Conciliū generale ſic eſt ſup leges oēs
poſitiuas. vel a ſummis pōtificibꝯ. vl' a ge
neralibꝯ cōcilijs editas/ q̄ eas p̄t interpta/
ri mutare vel tollere. pro q̄nto viderent im
pedimentū vel ſcandalū eſſe ad iter ecc̄ia/
ſtice vnionis. Hoc pꝛacticauit p̄ns cōcili
um tollēdo pēas oēs ⁊ inhabilitatōes. ⁊c.
Suſpēdēdo inſup futurā ſummi pōtifi/
cis electōem. Recipiendo deniq̄ ad cau/
telā ⁊ humili q̄dā cōdeſcēſiōe. ptenſam cō
firmatōʒ cōcilij a dn̄o papa. cū m̄ltꝭ ſilibꝯ
q̄ ⁊ q̄lia iuriū poſitiuoꝝ rigoꝛ ñ admittit.

Secūda pars prin

cipalis de via veritatis.

Expoſuimꝰ in hac parte pꝛia qua/
tuoꝛ ſcandaloꝛū genera quibꝯ ob/
ſtitit p̄ns ꝯciliū vt pſpex iter faceret nob
deꝰ ſalutariū nr̄oꝛū/ ad dirigendos pedes
nr̄os ī viā pacꝭ. ⁊ ad ſedatōeʒ ſciſmatice di
uiſiōis. Trāſeamꝰ p ſcd̄a pte ad deſtructō
nē alterius q̄druplicꝭ ſcādali quo videbat
impediri declaratio veritatis. et heretice
pꝛauitatis deſtructio.

Prima directio ſa/

lutaris in via catholice veritatis.

Conciliū generale poteſt ⁊ debet circa
omnē pſonā cuiuſcūq̄ pꝛeeminētie vl' ſta
tus exiſtat/ abſq̄ fauoꝛe vel timoꝛe. vel per
ſonarū acceptōne/ iudiciū in cauſa heret
exercere. patet ex tenoꝛe cōmiſſionis date
Reuerēdiſſimis patribꝯ dn̄is q̄tuoꝛ cardi
nalibus. ⁊ alijs de q̄libet natōe. Hoc inſu
p pꝛacticatū eſt circa inquiſitiōem factam
de papa Johāne. xxiij. ⁊ circa Johannem
huſſ. qui q̄uis eſſet ſtatus parui. habuit
tamē fautores plīmos foꝛtes acres. et po
tentes. Hoc autem eſt pſperum et efficax

iter ad extirpatōem erroꝝ dū nullis parci
tur. ſed cōſtanter ꝓcedit͛ ad emendatōem
vel ſi corrigi noluerint ad punitionē ⁊ ex
terminatōem errantiū. Alioquin non ſa
tis deſtruūtur errores. ſi ꝑmittūtur liberi
⁊ impuniti patentes ⁊ notorij. verbis aut
factis hereſum defenſores. Si pterea pre
dicatoribꝫ catholice veritatis non ſubeſt
plena libertas elucidādi legē ſanctā. Tol
litur ex hoc pn̄ti concilio dictū phi illiꝰ. q̇
leges cōparabat tel' araneaꝝ. eo q debilio
res muſcas retinent trāſmittūt fortiores.

Secunda directio
ſiue ſexta lex in ordine.

Conciliū generale pt ⁊ debet aſſertōes
hereticas ⁊ erroneas in fide ⁊ moribꝫ q̄ fue
rūt ⁊ ſunt in ſcādalū publicū diligēter exa
minare reprobare ⁊ dānare. etiā nō facto
prius vel ſiml' ꝓceſſu aduerſus aſſertores.
Hoc pluries practicatū eſt in hoc cōcilio
vt de aſſertōnibꝫ q cōicandi erāt laici ſub
vtraqꝫ ſpecie Et de iſta aſſertione quilibꝫ
xpianus poteſt ⁊ debet. ⁊c. Deniqꝫ tam rō
nes q̄ ſīlitudines manifeſte. ⁊ exēpla ſan
ctoꝝ ꝓbant idē. vt de falſo numiſmate/ et
famoſo libello. Tollitur ex hoc ſcandaluꝫ
vel tolli debet eoꝝ qui ꝓ bono acceſſorio
quod in facto cōſiſtit. elucidatōem verita
tis vel impediunt vel ꝓraſtinant. hoc āt
procraſtinare quid niſi impedire eſt:

Tertia directio.

Cōciliū generale pt dānare ꝓpōes mul
tas. cū ſuis autoribꝫ. licꝫ hr̄e gloſas aliqs
vel expōes vel ſenſus logicales veros poſ
ſint. Hoc practicatuꝫ eſt in hoc cōcilio de
multis articulis ⁊vicleff ⁊ Joh. huſſ. quo
rū aliqui poterāt vel de vi logice vel gram
matice. defenſionē aliquā recipe. vt in ar
ticulis q̇ ſunt indefinite traditi. vel qui lo
quūtur. de poſſibilitate ꝓut poſſe logicuꝫ
eſt ⁊ nō phicū. Vel q̇ poſſent ad aliquē ſen
ſum veꝝ trahi. ſi ſeorſum ponerēt͛. Sꝫ
cōciliū hoc ſolerter attēdit/ prio q2 iuxta
hilariū Intelligētia dictoꝝ ex cauſ͛ ē aſſu
mēda dicēdi. Iterū illō Auguſt. Liberis
verbis vtunt͛ phi ⁊ in rebꝫ ad intelligendū
difficillimis offenſionē piarū auriū non
ptimeſcūt. Nobis āt ſcꝫ theologis. ad cer
tā regulā loq̇ fas eſt Illō deniqꝫ vulgatuꝫ
fundamentū in Ariſtotele q ꝑmones ac
cipiēdi ſunt ꝑm materiā ſubiectā Vn̄ mo
ralis ſentētia ſumit͛ Ea eſt eni diuine forme
ſubſtātia vt q nec in extrema dilabat͛ nec
in ſe extraneū aliqđ ipa ſuſcipiat. ſꝫ ſic̄ de
ea ꝑmenides ait. Verū orbē mobilē rotat
dū ſe imobilē ipa ꝯſuat; qđ ſi rōes q̄ꝫ nō
extra petitas ſꝫ intra rei quā tractabimus
ambitū collocatas agitauimꝰ nihil eſt qđ
ammirere/ cū platone ſanciēte didiceras/
cognatos de qbꝰ loq̇mur rebꝫ oportere eē
ꝑmones. iij. de cōſolatiōe vlti. pſa in fine.
Silr theologia ſuā hꝫ ꝓpriā logicā ⁊ ſen
ſum literalē. alr q̄ ſpeculatiue ſcie. Hec
directio vel lex ꝑſuauit hactenꝰ ꝓclarā vni
uerſitatē pariſien̄. a pluribꝫ erroribꝫ dum
ſcholaſticos ſuos ſꝑ ad certā regulā fidei
loq̇ iuſſit ⁊ cōpulit Vtinā in alijs ſtudijs
hec diſciplina ſimiliter teneatur. Mala li
bertas eſt male ⁊ erronee loqui poſſe.

Quarta directio
ſiue octaua in ordine.

Cōciliū generale pt ⁊ dꝫ dānare ꝓpōes
mltas vel aſſertōes hmōi/ q̄uis nō poſſēt
ex ſolo ⁊ nudo textu expſſo ſacre ſcripture
patēter reprobari. ſeclu͛ expōibꝫ doctorū
vel vſu celebri eccīe/ ⁊ ceteriſ Hoc practica
tū eſt in h̄ ꝯcilio in mltis aſſertōibꝫ Johā
nis ⁊vicleff ⁊ Jo. huſſ. imo ⁊ de iſta q ē cōi
candū ꝑ laicos ſub vtraqꝫ ſpē panis ⁊ vini
Hec directio vel lex ꝓſperū facit iter ad he
reſim ⁊ hereticorū extermiatōꝫ. qm̄ hereti
ci q̄s vidimꝰ defenſiōeꝫ ſuā vt plimū acci
piūt. q2 nolunt hereſes abſolute reuocare.
ſꝫ tm̄ ꝯditionalr. ſi videlꝫ ex rigore textꝰ ſa
cre ſcpture cōuincant͛ errare. dicētes q ex
pōes doctorū. decreta decretales ſint apo
crife. neqꝫ de ill' curādū ē Hec āt pſumptō
q̄ late pateat ad erroreſ. nemo n̄ intelligit

Tertia pars principalis

De via morum vel virtutum
declarat vel narrat ſcādal' q̄ttuor
obuiātibꝫ errorū extirpatōni. loq̇
mur ꝓ tertia ⁊ vltia pte aliq̇d de remotōe tot
idē ſcādaloꝝ obſtātiū mo ꝝ reformatiōi
in capite ⁊ i mēbris narrādo q̄druplicē le
gē vel directōꝫ practicatā in h̄ ꝯcilio. vt ꝑ
ſpeꝝ iter faciat nob̄ de ſalutariū noſtroꝝ

Prima directio ſa
lutaris in via morum et virtutis.

Concilium generale ſic eſt ſuper pa
pam ⁊ aliuꝫ quēlibet de eccleſia. q ipſum

papā poteſt deponere pro quocūq; crimi
ne. de quo notorie ⁊ incorrigibiliter ſcan/
daliſat eccleſia. Hoc eſt practicatū dudū
de papa. Joh. xij. et nūc de Joh. xxiij. In
cuius deiectōne nō inſerit̃ ꝙ fuerit hereti
cus vel a fide deuius Et ſi ita actū eſt de ce
dro libani. quare nō timebit humilis her
ba deſerti: Accuſatus tamē inter cetera fu
it ⁊ cōuictus: ꝙ fuerat notorie ſymoniacꝰ.
Ex quo cōfunditur illa quorūdā temeri/
tas: qui papā in collatōne beneficioꝝ nō
poſſe cōmittere ſymoniā vel diſputabant
vel diffiniebant.

Secunda directio

ſiue decima tex

¶ Conciliū generale q̄uis nō poſſit nec
debeat plenitudinē poteſtatis papalis cō
miſſam a xp̄o petro ⁊ ſucceſſoribꝰ eius tol
lere vel minuere ſ; de ea gratias agere deo.
qui cōtulit eamq; reuereri debet ⁊ ample/
cti: Poteſt nihilominꝰ vſum ptātis illiꝰ cer/
tis legibꝰ ⁊ ſtatutis limitare in edificatōez
eccleſie. Hoc practicauit p̄ns conciliū. tū
in multis. tum ſpecialr̃ in hoc ꝙ legem p̄/
fixit in eligendo papā futurū ⁊ ſuis electo
ribus ꝙ Reuerendiſſimū patrē dn̄m An/
gelū corario. ob laudabilitatē ſue ceſſio/
nis ſpontanee. nullus papa futurꝰ poſſet
eum a collatis. cardinalatu ⁊ poteſtate le/
gati ꝑ hoc cōciliū/ deponere. nec eū ſuꝑ p̄
teritis quibuſcūq; factis quōlibet impe/
tere vel punire. Jure quidē ⁊ indulgēti cō
deſcenſiōe hoc factū eſt vt exemplū poſte/
ris detur vltro cedēdi/ dū illud efflagitat
eccl'ie vel pia vtilitas. vel vrgēs neceſſitas
Expedit autē nūc ante ſummi pontifi
cis electōem ita fieri circa multa generalē
ſtatū eccleſie cōcernētia. In q̄bus ſummi
pontifices vſū; plenitudinis ſue poteſta
tis paſſim nimis verterūt in abuſum. vt
q; noluerīt generalia celebrare ꝯcilia. Nec
inferioribꝰ p̄latis ordinaria iura relinq̄re
Nōq; in ſtatutis generaliū cōcilioꝝ nūc
caſſando ea. nūc mutādo. nūc ad libitum
interp̄tando. nūc priuilegia ⁊ exceptiōes
largiēdo. palā ⁊ abſq; manifeſta rōe vl' vti
litate deuiarūt Vn̄ ſic in vſu diſpēſatio
nū. ꝯceſſione priuilegioꝝ. innouatōe de/
cretaliū nō expedit vſum poteſtatis papa
lis ſic reſtringi. vt in om̄i caſu tali. fiat ad
cōciliū generale recurſus. ꝓpter difficulta
tē ⁊ raritatē ſue ꝯuocatōis. qualis nō erat
in primitiua eccleſia. qñ cōi cōſenſu dicē/
te hieronimo fiebāt om̄ia. Sic non expe
dit talē laxatōem fieri q̄ vim ⁊ robur gene
raliū cōcilioꝝ in ſuis cōſtitutōibꝰ paſſim
tollat ⁊ eneruet. Cōſiderari poſſet in h̄
loco Areſtote. traditio de triplici policia
Regali ſc; ⁊ monarchica In q̄ vnus bene
preeſt cui tyrannꝰ opponit̃. Altera eſt ari/
ſtocratia. vbi dominātur pauci et boni.
cui opponit̃ oligartia Tertiā ponit tymo
cratiā in qua ppl's bene dn̄atur q̄ opposi
tā h; democratiā Eſſ; aūt inter iſtas po/
litias illa melior q̄ aliqua ſingl'aris. que
ex Regali ⁊ ariſtocratia cōponeret̃. vt in re
gno frācie vbi rex inſtituit p̄lamentū a q̄
iudicari nō refugit. Eſſet vero oīm optia
⁊ ſaluberrima policia. q̄ triplicē hanc bo/
nā complecteret̃: regalē/ ariſtocratiā/ ⁊ ty
mocratiā Eſt autē generale cōciliū po/
licia talis cōpoſita h̄ns ſuā directōez. ma
gis ex aſſiſtētia ſpeciali ſpūſſcti. ⁊ ꝑmiſſio
ne Jeſu xp̄i. q̄ ex natura vel ex humana ſo
la induſtria. Hinc eſt illō qō p̄diximꝰ/
ꝙ ip̄; eſt ſaluberrima ⁊ efficaciſſima regl'a
ad regimē totiꝰ eccl'ie trāquillū. vel ꝯſeruā
dū vel reformādū vel inueniēdū. tanq̄ ſu/
premꝰ ⁊ ſufficiēs legiſlator vniuerſalis et
potēs epiekes. Preterea legitimꝰ ⁊ ſecurꝰ
nec ſuſpectꝰ rōnabiliter ab aliq̄bꝰ xp̄ianis
cū ꝓcedat oīm vel q̄ſi oīm cōi cōſenſu vel
aſſenſu. Quid āt eſt generale cōciliū ali
as deſcrip̄tū eſt: ⁊ repeto ꝫ Cōciliū generale
eſt cōgregatio legitīa autoritate facta/ ad
aliquē locū. ex om̄i ſtatu hierarchico. toti
us eccl'ie catholice. nulla fideli ꝑſona que
audiri req̄rat excluſa/ ad ſalubriter tractā/
dum ⁊ ordinandū. ea q̄ debitū regimē eiꝰ
dem eccl'ie in fide ⁊ moribꝰ reſpiciūt. De/
duci poſſet ex hac deſcriptōne cū p̄cedēti/
bus qualiter plenitudo poteſtatis papal'
collata eſt a xp̄o. in his que ſupra naturā
ſunt In alijs etiā q̄ leges natural'. canoni
ca ⁊ ciuil' ſibi tribuūt vt monarche ſupmo
ſtat ⁊ cōcordat̃ cū ptāte cōcilij q̄ dicta ē/ q̄
niā in cōcilio papalis ptās icludit̃. q̄uis
aliter ſit hec ptās in papa aliter in cōcilio
Sic aliter claues petro tradite ſunt. alit̃
eccl'ie. Vn̄ ꝯciliū in multis q̄ papā reſpi/
ciūt. h; autoritatē cōſiliatiuā ⁊ dictatiuā/
papa exercitatiuā ⁊ executiuā Nō eni poſ
ſet cōciliū ꝑ ſeip̄;. vel abſoluere in foro cō
ſciētie vel p̄ſbiteros ordiare. vel corpꝰ xp̄i
ꝯficere. vl' ōbellare manu armata īfideles

⁊ ita de multis. ſed ad ip̄ȝ ſpectat circa hec
huiuſmodi cōſulere vel dictare/ cui⁹ dicta-
mini ꝙ repugnat cōtumaciter/ repugnat
ſpiritui ſancto/ cuius eſt ip̄m cōciliū in di-
ctando vel cōſulendo dirigere. Exemplū
in homine. vbi rō poteſtatē habȝ dictati-
uā ⁊ ꝯſiliatiuā ⁊ voluntas exercitiū ⁊ executōȝ

Tertia directio.

Conciliū generale p̄t de diſſenſiōibus
⁊ guerris inter pricipes xp̄ianos ſeuiētes
in ꝑniciē totius xp̄ianitatis ⁊ ꝑditōis ho-
minū in aīa ⁊ corpe. autoritate legitima
cognoſcere. probibēdo eis vias facti ⁊ ad
ſuſcipiendū vias iuris ⁊ rōis ꝑ cēſuras ec-
cleſiaſticas cōpellendo Hoc practicare
ꝓpoſuit Sereniſſimus rex rhomanoꝝ ſp
Auguſt⁹ qui ꝓusq̄ꝫ recederet ab hoc cōci-
lio ad locū conuētōis cū rege Aragonū. et
petro de luna. orōem ad deputatos habu
it. omi religioſa pietate. ⁊ vera xp̄iana reli
gione pleniſſimā. quā his auribꝫ nō ſine
pia cōpunctōe letus audiui. Narrauit il-
lic ꝓpoſitū ſuū eſſe. tēdere poſt ſedatōȝ ſciſ
matis. ad pacificatōȝ Regū Francie ⁊ An
glie/ maxime ꝑ autoritatē hui⁹ cōcilij Nar
rauit de pacificatōne Regis polonie cum
prutenis. Dehinc de paſſagio hieroſoli-
mitano precedēte pacificatōe regis polo-
nie ⁊ē Fundamētū ſeu regulā ꝓcurauit
inducēdo quālibȝ ꝑtiū/ vt ſe generali con
cilio. ſueq̄ꝫ diffinitiōi prorſus ſummitte-
rēt. cui⁹ autoritati ipſemet rex/ queādmo-
dū tūc ⁊ pluries antea. ſub atteſtatōe diui
ni nōis preſtatus eſt debebat ⁊ volebat eē
ſubiect⁹. ⁊ hoc in ſpeculū ⁊ exēplar eternū
cuiuſlibet principis catholici temꝑalis.

Quarta directio ſi-
ue lex duodecima ⁊ vltima.

Conciliū generale p̄t ⁊ debȝ cōſtituere
crebriorē generaliū cōcilioꝝ celebratōem
q̄ꝫ retroactis tp̄ibꝫ fuerint celebrata. vt de
decēnio in decēniū. ꝓxa futuris ſummis
pōtificibꝫ iſta lege. quā trāſgredi nō liceat
Fundat̄ in p̄miſſis hec cōſideratio ⁊ ꝑ ar-
gumentū ex oppoſitis. qm̄ ſi tot ⁊ tā enor
mia diſcrimina ꝓuenerūt ecc̄lie dei dū ceſ
ſatū eſt a cōcilijs generalibꝫ/ q̄nta demum
erit ſalutaris vtilitas ex freq̄ntiori celebra
tione/ ꝑſpicuū eſt Quis itaq̄ꝫ neſciat ꝙ in
ſupiorū pctā min⁹ vigebūt. dū minorē ſi-
bi ſentiēt eſſe peccādi licētiā. vel īpunitatꝫ
ſpem/ dū ſcȝ reddituros ſe rōem corā iudi
ce ſuo. generali cōcilio ꝑſpiciēt. Sūt q̄ꝑ-
pe nōnulli. ꝙ etſi deū nō timent/ hoīes ta-
mē reuerēt̄. Deniq̄ꝫ ſi nō ſit aſſidue lex
viua. dirigens regēs ⁊ actuans leges mor
tuas ad effectū. ipſe nō ſatis ꝓficiūt; vñ et
ph̄s tradere ſatagēs mediū virtutꝫ nō po-
tuit illud efficaci⁹ inuenire q̄ꝫ vt diceret ꝓ
ut ſapiēs iudicabit. Potuerāt ex p̄miſ-
ſis oībus velut ex fundamentalibꝫ q̄buſ-
dā regulis directōibꝫ ⁊ ſignis in via māda
toꝝ dei leges elici ꝑticulariores. ad tollē-
dū ſcandala impediētia proſpeꝝ iter pacꝫ
fidei ⁊ virtutis. ad ſedatōem ſciſmatū quo
ad primū. ad extirpatōnem erroꝝ ꝙ ad ſe-
cundū. ⁊ ad reformatōȝ moꝝ ꝙ ad tertiū.
ſed neq̄ꝫ tp̄s neq̄ꝫ locus ſufficiūt. Quia te
tigerūt inſuꝑ multa ex eis prudētes ⁊ ſtu-
dioſi ſuis in ſcriptis Quia rurſus debent
hm̄ōi leges ⁊ cōſtitutōes ꝑticulares. magꝫ
ꝑ mutuā collatōem oīm de cōcilio agitari
tractari ⁊ diffiniri. iuxta regionum aut pa
triarū varietatē. Quia deniq̄ꝫ decreta ⁊ de
cretales viderētur abūdanter ſufficere: ſi
ꝑ legem viuā fierȝ efficax executio Alioq̄n
multiplicatio conſtitutionū hm̄ōi. etiam
penaliūȝ. q̄nq̄ꝫ plus onerat ⁊ aggrauat q̄ꝫ
ſubleuet aut ꝓficiat. Faciam⁹ tandē in
orōe finē verbis. vt ꝯ reuolet ad ca. ⁊ dica
mus obſecrātes. Proſpeꝝ iter faciat no-
bis deus ſalutariū noſtroꝝ Iter nedū ter
reſtre ſed ſp̄ūale ⁊ celeſte. iter eternitatꝫ ad
deū ſalutariū noſtrorū qui eſt deus bene-
dictus in ſecula. Amen. Finit

Libellus de aufe-
ribilitate pape ab eccleſia Johānis de ger
ſon Cancellarij pariſieñ.

Veniet autē dies cuȝ auferet̄ ab
eis ſpōſus Marci. ij Circa quē
tertiū pro materia nūc currente
Querit̄ Si auferibilis ſit ſpō
ſus eccleſie a filijs ſuis vel ab ea. Et ponāt̄
hic conſideratōnes. xx.

Prima cōſideratō

Auferibilis nō eſt ſponſus eccleſie
chriſt⁹ homo. ab ipſa tota eccleſia
lege ſtāte Siquidē caput eccleſie
xp̄s ē. ad eph. iiij. ⁊ coloſ. i. et. ij Puto aūt
nemo cōceſſerit ꝙ abſq̄ꝫ capite valeat ꝑma
nere corp⁹ aliqd̄ vex vel miſticū Sȝ ecc̄lie
corp⁹ miſticū manere ſꝑ vſq̄ꝫ ad ꝯſūmatōȝ

iter ad extirpatõem erroꝝ dũ nullis parci
tur. ſed cõſtanter ꝓcedit ad emendatõem
vel ſi corrigi noluerint ad punitionẽ ⁊ ex
terminatõem errantiũ. Alioquin non ſa
tis deſtruũtur errores. ſi ꝑmittũtur liberi
⁊ impuniti patentes ⁊ notorij. verbis aut
factis hereſum defenſores. Si pterea pre
dicatoribꝫ catholice veritatis non ſubeſt
plena libertas elucidãdi legẽ ſanctã. Tol
litur ex hoc pñti concilio dictũ phi illiꝰ. q̃
leges compabat tel' araneaꝝ. eo ꝙ debilio
res muſcas retinent trãſmittũt fortiores.

Secunda directio

ſiue ſexta lex in ordine.

Conciliũ generale pt ⁊ debet aſſertões
hereticas ⁊ erroneas in fide ⁊ moribꝫ q̃ fue
rũt ⁊ ſunt in ſcãdalũ publicũ diligẽter exa
minare reprobare ⁊ dãnare. etiã nõ facto
prius vel ſiml' ꝓceſſu aduerſus aſſertores.
Hoc pluries practicatũ eſt in hoc cõcilio
vt de aſſertõnibꝫ ꝙ cõicandi erãt laici ſub
vtraqꝫ ſpecie Et de iſta aſſertione quilibꝫ
xpianus poteſt ⁊ debet. ⁊c. Deniqꝫ tam rõ
nes q̃ ſilitudines manifeſte. ⁊ exẽpla ſan
ctoꝝ ꝓbant idẽ. vt de falſo numiſmate/ et
famoſo libello. Tollitur ex hoc ſcandaluꝫ
vel tolli debet eoꝝ qui ꝓ bono acceſſorio
quod in facto cõſiſtit. elucidatõem verita
tis vel impediunt vel ꝑraſtinant. hoc ãt
procraſtinare quid niſi impedire eſt:

Tertia directio.

Cõciliũ generale pt dãnare ꝓpões mul
tas. cũ ſuis autoribꝫ. licꝫ hñe gloſas aliq̃s
vel expões vel ſenſus logicales veros poſ
ſint. Hoc practicatuꝫ eſt in hoc cõcilio de
multis articulis ⁊ wicleff ⁊ Joh. huſſ. quo
rũ aliqui poterãt vel de vi logice vel gram
matice. defenſionẽ aliquã recipe. vt in ar
ticulis q̃ ſunt indefinite traditi. vel qui lo
quũtur. de poſſibilitate ꝑut poſſe logicuꝫ
eſt ⁊ nõ phicũ. Vel q̃ poſſent ad aliquẽ ſen
ſum vex trahi. ſi ſeorſum ponerent. Sꝫ
cõciliũ hoc ſolerter attẽdit/ prio q2 iuxta
hilariũ Intelligẽtia dictoꝝ ex cauſ ẽ aſſu
mẽda dicẽdi. Iterũ illḋ Auguſt. Liberis
verbis vtunt phi ⁊ in rebꝫ ad intelligendũ
difficillimis offenſionẽ piarũ auriũ non
ꝑtimeſcũt. Nobis ãt ſcꝫ theologis. ad cer
tã regulã loq̃ fas eſt Illḋ deniqꝫ vulgatuꝫ
fundamentũ in Ariſtotele ꝙ ſmones ac
cipiẽdi ſunt ſm materiã ſubiectã Vñ mo
ralis ſentẽtia ſumit Ea eſt enĩ dĩne forme
ſubſtãtia vt ꝙ nec in extrema dilabat nec
in ſe extraneũ aliqḋ ipa ſuſcipiat. ſꝫ ſic de
ea ꝑmenides ait. Verũ orbẽ mobilẽ rotat
dũ ſe imobilẽ ipa ↄſuat; qḋ ſi rões q̃ꝫ nõ
extra petitas ſꝫ intra rei quã tractabimus
ambitũ collocatas agitauimꝰ nihil eſt qḋ
ammirere/ cũ platone ſanciẽte didiceras/
cognatos de q̃bꝰ loq̃mur rebꝫ oportere eẽ
ſmones. iij. de cõſolatiõe vlti. pſa in fine.
Silr theologia ſuã hꝫ ꝓpriã logicã ⁊ ſen
ſum literalẽ. alr q̃ ſpeculatiue ſcie. Hec
directio vel lex ꝓſuauit hactenꝰ ꝓclarã vni
uerſitatẽ pariſieñ. a pluribꝫ erroribꝫ dum
ſcholaſticos ſuos ſꝑ ad certã regulã fidei
loq̃ iuſſit ⁊ cõpulit Vtinã in alijs ſtudijs
hec diſciplina ſimiliter teneatur. Mala li
bertas eſt male ⁊ erronee loqui poſſe.

Quarta directio

ſiue octaua in ordine.

Cõciliũ generale pt ⁊ dꝫ dãnare ꝓpões
mltas vel aſſertões hmõi/ q̃uis nõ poſſẽt
ex ſolo ⁊ nudo textu expſſo ſacre ſcripture
patẽter reprobari. ſeclut expõibꝫ doctorũ
vel vſu celebri eccĩe/ ⁊ ceterꝭ Hoc practica
tũ eſt in h̃ ↄcilio in mltis aſſertõibꝫ Iohã
nis ⁊ wicleff ⁊ Jo. huſſ. imo ⁊ de iſta ꝙ ẽ cõi
candũ ꝑ laicos ſub vtraqꝫ ſpẽ panis ⁊ vini
Hec directio vel lex ꝓſperũ facit iter ad he
reſim ⁊ hereticorũ extermiatõꝫ. qm̃ hereti
ci q̃s vidimꝰ defenſiõeꝫ ſuã vt plimũ acci
piũt. q2 nolunt hereſes abſolute reuocare.
ſꝫ tm̃ ↄditionalr. ſi videlꝫ ex rigore textꝰ ſa
cre ſcpture cõuincant errare. dicẽtes ꝙ ex
pões doctorũ. decreta decretales ſint apo
crife. neqꝫ de ill' curãdũ ẽ Hec ãt pſumptõ
q̃ late pateat ad errores. nemo ñ intelligit

Tertia pars princi

palis de via morum vel virtutum
Declaratꝭ vel narratꝭ ſcãdal' q̃ttuor
obuiãtibꝫ errorũ extirpatõni. loq̃
mur ꝑ tertia ⁊ vltia pte aliq̃d de remotõe tot
idẽ ſcãdaloꝝ obſtãtiũ ꝗ moꝝ reformatiõi
in capite ⁊ i mẽbris narrãdo q̃druplicẽ le
gẽ vel directõꝫ practicatã in h̃ ↄcilio. vt ꝑ
ſpex iter faciat nob deꝰ ſalutariũ noſtroꝝ

Prima directio ſa

lutaris in via morum et virtutis.

Concilium generale ſic eſt ſuper pa
pam ⁊ aliuꝫ quẽlibet de eccleſia. ꝙ ipſum